

– ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА ПЕРЕВОДА В АЛТАЙСКИХ ЯЗЫКАХ –

УДК 811.512.157'25

<https://doi.org/10.25587/2782-6627-2025-3-13-25>*Оригинальная научная статья*

Перевод терминологии индустрии красоты на якутский язык = Кэрэ эйгэтин тиэрминнэрин сахалы тылбааһа

Л. Н. Давыдова, С. В. Иванова✉Северо-Восточный федеральный университет имени М.К. Аммосова,
г. Якутск, Российская Федерация✉ svl.ivanova@s-vfu.ru**Аннотация**

Актуальность исследования терминологии индустрии красоты обусловлена следующими факторами: 1) относительно недавним становлением данной сферы как самостоятельной индустрии; 2) недостаточной изученностью терминосистемы быти-сферы; 3) важностью перевода терминологии на якутский язык; 4) распространением знаний в области индустрии красоты и появлением соответствующих научно-популярных изданий. Целью исследования являются систематизация, анализ и разработка принципов перевода терминологии индустрии красоты на якутский язык. Задачи включали: отбор и тематическую классификацию терминов индустрии красоты; анализ исторического использования данной лексики в якутской литературе и трудах по якутскому языку А. Е. Кулаковского; собственный перевод терминов индустрии красоты; выявление и описание использованных переводческих приемов; анализ использования якутского языка в вывесках, рекламных материалах и прайс-листах салонов красоты г. Якутска; разработку практических рекомендаций и вариантов перевода. Методология исследования основана на комплексном подходе. Материалом исследования послужили 115 терминов, отобранных методом сплошной выборки из специализированных источников. Кроме того, использованы описательный, статистический методы и методы анализа. Терминология систематизирована в 17 тематических групп и переведена на якутский язык; выявлены и апробированы основные способы перевода; установлено ограниченное использование якутского языка в материалах салонов красоты г. Якутска; разработаны практические рекомендации по переводу. Исследование демонстрирует необходимость системного подхода к переводу терминологии индустрии красоты на якутский язык. Разработанные решения способствуют обогащению словарного запаса якутского языка и могут применяться в практической деятельности быти-индустрии.

Ключевые слова: русский язык, якутский язык, перевод, терминология, терминосистема, индустрия красоты, переводческие трансформации, А. Е. Кулаковский, языковая политика.

Финансирование. Исследование не имело финансовой поддержки.

Для цитирования: Давыдова Л.Н., Иванова С.В. Перевод терминологии индустрии красоты на якутский язык = Кэрэ эйгэтин тиэрминнэрин сахалы тылбааһа. *Алтаистика. Altaistics*. 2025, № 3 (18), С. 13-25. <https://doi.org/10.25587/2782-6627-2025-3-13-25>

Translation of beauty industry terminology into the Yakut Language

Liana N. Davydova, Sargylana V. Ivanova✉

M.K. Ammosov North-Eastern Federal University, Yakutsk, Russian Federation

✉ svl.ivanova@s-vfu.ru

Abstract

The relevance of the study of beauty industry terminology is determined by the following factors: 1) the relatively recent establishment of this field as an independent industry; 2) the insufficient study of the terminological system of the beauty sphere; 3) the importance of translating terminology into the Yakut language; 4) the dissemination of knowledge in the field of the beauty industry and the emergence of relevant popular science publications. The purpose of the study was to systematize, analyze, and develop principles for translating beauty industry terminology into the Yakut language. The objectives included: selecting and thematically classifying beauty industry terms; analyzing the historical use of this lexicon in Yakut literature and in the works on the Yakut language by Alexei Kulakovsky; translating the beauty industry terms; identifying and describing the translation techniques used; analyzing the use of the Yakut language in signage, advertisements, and price lists of beauty salons in Yakutsk; developing practical recommendations and translation options. The research methodology was based on an integrated approach. The research material consisted of 115 terms selected by the method of continuous sampling from specialized sources. Furthermore, descriptive, statistical, and analysis methods were used. The terminology was systematized into 17 thematic groups and translated into Yakut; the main translation methods were identified and tested; the limited use of the Yakut language in the materials of beauty salons in Yakutsk was established; practical recommendations for translation were developed. Conclusions: the research demonstrates the necessity of a systematic approach to translating beauty industry terminology into the Yakut language. The developed solutions contribute to the enrichment of the Yakut language vocabulary and can be applied in the practical activities of the beauty industry.

Keywords: Russian language, Yakut language, translation, terminology, terminological system, beauty industry, translation transformations, A.E. Kulakovsky, language policy.

Funding. This research did not receive any financial support.

For citation: Davydova L.N., Ivanova S.V. Translation of beauty industry terminology into the Yakut Language. *Altaistics*. 2025, No 3 (18), Pp. 13-25. <https://doi.org/10.25587/2782-6627-2025-3-13-25>

Кириитэ

Арасыйаҕа кэрэ эйгэтин индустрията күнтэн күн кэнээн, улаатан иһэр. Санаттан сана кэрэ эйгэтин солуона, мэдиссиинэ киинэ, кулууп арыллан, кэрэ эйгэтин тэрилтэлэрин икки ардыларыгар күрэстэнии улаатар. Бүгүнгү күнгэ Дьокуускай куоракка кэрэ эйгэтин индустрията ас-үөл уонна олох-дьаһах салаатын курдук сайынна. Олох сайдан истэбин, таһыма үрдээн истэбин аайы бу эйгэ ураты тыла-өһө, тиэрминэ иһитиннэрэр-биллэрэр эйгэбэ, күннээҕи олохпугар туттуллара элбиир.

Билинни кэмнэ кэрэ эйгэтин индустрията балысханлык сайда турар, саха тыллаах нэһилиэнньэ бу эйгэ араас өгөтүн киэнник туһанар буолан иһэринэн ситимнээн, кэрэ эйгэтин тиэрминнэрин сахалы тылбаастыыр билинни кэмнэ тоҕоостоох. Саха тылыгар төрөөбүт тылы харыстыыр уонна сайыннарар бырагыраама чэрчитинэн сахалы тиэрмини онорор үлэ күүскэ ытыллар. 2023 сылтан Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабыыталыстыбатын иһинэн тыл үөрэхтээхтэрэ, култуура, успуорт, суруналыыстыка о. д. а. эйгэ үлэхиттэрэ уонна уопастыбанньыктар састааптаах тиэрмин хамыһыһыата тэриллэн үлэлиир. Араас эйгэ, ол иһигэр кэрэ эйгэтин тиэрминин саха тылыгар тылбаастыыр төрөөбүт тылбытын харыстыыр, сайыннарар, тарҕатар биир суол буолар.

Чинчийнигэ матырыяалы кэлимсэ арааран ылыы нымата, ырытар, эридьиэстиир, аабар-суоттуур ныма туттулунна.

Кэрэ эйгэтэ диэн кыраһаабай буолууну, киһи бэйэтин көрүнүүтүн хабар киэн эйгэ. Бу эйгэ кэсимиэтикэ бородуукталарыгар эрэ сыһыаннаах буолбакка, бырамыысыланнаска, өнөбө, сыаннаска уонна түмэт көстүүтүгэр сыһыаннаах уустук эйгэ быһыытынан сыаналанар [1, 117 с.]. Кэрэ эйгэтин индустрията бу эйгэ уратытын көрдөрөр анал лизексикэлээх. Манна косметолог, визажист, истилииһ туттар идэ тылларын сэргэ, күннээҕи олоххо дьон туттар тыла-өһө эмиэ киирэр.

Тиэрмин өйдөбүлүн быһаарарга «Сахалыы тиэрмини оноруу» диэн билим ыстатыйаларын хомуурунньугар тыл, литэрэтиирэ үнүстүүтүн (билигин Гуманитарнай чинчийи үнүстүүтэ) тиэрмин онорор бөлөбө биэрбит быһаарыытын көрөбүт: «Тиэрмин диэн өйдөбүл аата буолар. Билии араас салааларыгар туттуллар өйдөбүлү бэлиэтиир. Оннук өйдөбүллэри бэлиэтииргэ анардас сана тыллар айыллан испэттэр, үксүгэр дьон кэпсэтэр тыла туттуллар. Атына диэн наука эйгэтигэр киирэн, туспатык уратылаахтык туттуллара буолар. Өйдөбүлү бэлиэтиир тыл билии араас салааларын систиэмэтигэр киирдэбинэ, тиэрмини үөскэтэр хонууланар. Ол хонууттан таһаарылыннабына, тиэрмин буолар суолтатын сүтэрэр» [2, 12 с.]. Онон анал идэ тылларын сэргэ, күннээҕи олоххо дьон туттар тыла-өһө кэрэ эйгэтин тиһигэр киирэн тиэрмин буолар.

Үлэбэ тылбаас түөрүйэтиттэн С. Влахов, С. Флорин [3], Т. И. Петрова [4], А. А. Васильева [5], тиэрмини онорууну чинчийбит Е. И. Оконешников [6] о. д. а. үлэлэригэр олобурдубут.

Кэрэ эйгэтин тылын-өһүн сахалыы тылбааһа уус-уран литэрэтиирэбэ уонна тыл үөрэбэр

Саха литэрэтиирэтин төрүттээчи суруйааччылартан биирдэстэрэ Алексей Елисеевич Кулаковскай–Өксөкүлээх Өлөксөй саха кыһын, дыахтарын айымньыларыгар хоһуйбута. Саха литэрэтиирэтин чулуу айымньыларынан сыаналанар сахаларга кэрэ кыыс ыралын «Кырасыабай кыыс» (1910 с.), саха дыахтарын тас дьүһүнүн, майгытын-сигилитин «Саха дыахталларын мэтириэттэрэ» (1904 с.), бэйэтин кэминээҕи куорат аныгы кыһын «Куорат кыргытара» (1921 с.) диэн хоһоонунан айымньыларыгар уустаан-ураннаан хоһуйбута биллэр [7, 314 с.].

«Саха дыахталларын мэтириэттэрэ» диэн саха дыахтарын араас майгытын-сигилитин, дьүһүнүн-бодотун хоһуйар биир чулуу айымньытыгар Өксөкүлээх Өлөксөй үтүөмсүк, маанымсык эдэр кэрэ дыахтары төрдүс мэтириэтинэн ойуулууругар кэрэ эйгэтигэр сыһыаннаах манньык тыллары туттубут: *«Мааны танаска бадалаах, Кыһыл танаска кыһалдалаах, Күөх танаска көхтөөх; Тас хармааныгар тараахтаах, Ис сизбигэр сизкилэлээх, Хос хоонньугар хомустаах»* [7, 43 с.].

Бу кэрчиккэ суруйааччы нууччаттан киирэн сахатыйбыт *тараах* уонна *сизкилэ* диэн кэрэ эйгэтигэр сыһыаннаах кизинник туттуллар тыллары туттубут. Оччотооҕу кэмнэ саха тылыгар бүттүүн ылыныллыбыт таба суруйуу быраабылата олохсуйа илик буолан, ааптар *сизкилэ* диэн тылга *р* дорҕоону туттубатах.

Өксөкүлээх Өлөксөй «Кырасыабай кыыс» саха дьонун ырада буолар кэрэ кыһы тылын ууһунан хайбаан хоһуйар хоһоонугар кыыс таһаһын-сабын, туттар тэрилин, кырааскатын, тас көрүнүн бэлиэтиир тыллары ойуулуур-дьүһүннүүр тыллары кытта ситимнээн суруйбут: *«Тобус сүөм холобурдаах Норуллар нуолур солко Сүһуохтаах эбит Сүбүннуурум оҕото, Бизс чизлээр кэрингээх Бэрийэр бэрт солко Бэскилээх эбит Бизбэкэйим оҕото, Хамчаакка арыы Хара саарбатын Хардарыта туппук курдук, Хамныы тэрбэйэр Хара хаастардаах эбит Ханардыырым оҕото. Кырасыабай бадалаах Кынабаркаан кыламаннаах эбит Кынтардыыра барахсан, Аламай маһан күн Атылыыта буолбут*

Ала **тыргыл харахтардаах** эбит **Алардыыра барахсан**, **Кириэстээх атыыр манньыаты Кэккэлэтэ туппут курдук Килбиэн мабан иэдэстээх** эбит **Килбэйээнэ дьэрэлигим**, **Чэрбиэнчэ харчыны Тэнгили туппут курдук, Тэтэркэй иннэрдээх** эбит **Тэтэрдишим оҕото**, **Тэнгилээн онгорбут курдук Кэчигир таас тиистээх**, **Олуктаан онгорбут курдук, Обугур-ходьой уостаах**, **Уустуктаан онгорбут курдук Субугур мабан муруннаах** эбит **Субуннуурум оҕото** [7, 93–94 с.].

Академик П. А. Слепцов Өксөкүлээх Өлөксөйү «тылы ураты мындырдык, бэргэнник туттар тыл маастарын» быһыытынан, «тылын баайа аабааччыны сөхтөрөр» диэн үрдүктүк сыаналыыр [8, 279 с.]. Өксөкүлээх Өлөксөй билинни кэмнэ туттуллубат кэриэтэ буолбут кэрэ кыһы хонуйар үгүс элбэх ойуулуур-дьүһүннүүр тылы, тыл ситимин көрөбүт: *кынтардыыра барахсан, субуннуурум оҕото, ханардыырым оҕото, тэтэрдишим оҕото, бизбэкэйим оҕото, килбэйээнэ дьэрэлигим, тэрбэйэр хаас, норуллар нуолур солко суһоох, килбэйэр солко бэски, кынабаркаан кыламан, ала тыргыл харах, тэтэркэй ин, кэчигир таас тиис, обугур-ходьой уос, субугур мабан мурун, килбиэн мабан иэдэс* о. д. а.

Оттон «Куорат кыргыттар» диэн айымньытыгар суруйааччы олорбут кэмигэр нуучча тылыттан кирибит кыыс оностор малын, киэргэлин, таҥаһын бэлиэтиир лиексикэни киэнник туттар: «**Сизкилэ** тааска **Бэскиэтин** имэриннэ, **Атын киһиэхэ аһын тараатта**, **Тусна киһиэхэ суһоубун тупсаттарда**. **Саҥа сараасабай ытарҕаны** аҕалтарда, **Дьоптуонускай солко Дьууппаланан** суугунаата, **Байбаралаах ырбаахыланан** Байбарыйа хаамта. **Аһын памаада** арыынан аҕанна, **Ньуурун буудара** бурдугунан туттатынна, **Ингин эрэмээнэ** кыраасканан тэтэртэ, **Сырайын сыаналаах сытынан** ыһынна [7, 14 с.]. Манна **сизкилэ**, **дьууппа**, **ырбаахы**, **памаада**, **буудара**, **эрэмээнэ** диэн нуучча тылыттан кирири тыллары саха тылын дорҕоонугар сөп түбэһиннэри көстөр. П. А. Слепцов бэлиэтэбитинэн, «нуучча тылыттан саҥа киллэртиир тыллара (ону кини үөрэбэ да суох киһи өйдүүр ғына маастарды тыттан киллэрэр)» [8, 280 с.].

А. Е. Кулаковскай «Русские слова, перенятые и усвоенные якутами (кроме собственных имен и названий)» (1924 с.) диэн тылдытыгар [9, 278 с.] кэрэ эйгэтигэр сыһыаннаах тыллары эмиэ киллэрбит. А. Е. Кулаковскай бэйэтин кэминээби саха үөрэхтээх дьоно нуучча тылын сахалар талбыттарынан уларыттанар, алдьаталлар диэн саныылара сыһыатын эппит. Саха киһитэ бэйэтин санарар уорганыгар сөп түбэһиннэрэн, сороҕор киһи билиэ суоҕун курдук, уларытара тыл сокуонугар олобуран тахсар диэн тоһоҕолоон бэлиэтэбит: «Бу сокуону билэр буоллахха, ханнык баҕарар омок тылын үөрэбэ суох саха этиэхтээбин курдук уларытылахха сөп. Мин, холобур, манньк ханнык баҕарар омок тылын уларытыахпын сөп диэн бигэтик этэбин» [9, 80 с.].

А. Е. Кулаковскай сахалар нууччалартан хайдах курдук элбэх тылы, ол иһигэр саҥа өйдөбүлү бэлиэтиир тыллары уонна култуура тизэрминнэрин эрэ буолбакка, хайааһыны уонна хаачыстыбаны бэлиэтиир тыллары эмиэ ылыммыттарыттан сөхпүт. Саха тылыгар нуучча тылыттан манньк элбэх тыл кирибитэ сахалар сананы ылынымтыа уонна дьобурдаах омок буолалларыттан тахсар диэн түмүктүүр. Ону манньк быһаарар: бастакытынан, кэли нууччалар сахалары кытта бииргэ олорбот этилэр, уобарастаан «... затеривающихся среди массы якутов, как пушинка в перинке» [9, 83 с.], онон киэн сиринэн тарҕанан олорор сахаларга хайдах да сабыдыаллаабаттара, иккиһинэн, тыл үөрэхтээхтэрэ билиммиттэринэн, саха тыла бэйэтэ баай, күүстээх [9].

Тылдыт алпаабыт бэрээдэгинэн бэриллэр барыта 2391 тыллаах. Бэрээдэгинэн биирдии ылан көрдөхпүтүнэ, манньк:

«Б» буукубаттан саҕаланар 546 тыл кирибит [9]. Онтон кэрэ эйгэтигэр сыһыаннаах тыл манньк: *биричиэскэ (г) – прическа, былаат – плат, платок, шарф, былаачыйа – платье.*

«Д» буукубаттан сажаланар 87 тыл киирбит [9]. Онтон кэрэ эйгэтигэр сыһыаннаах тыл: дукуу (э) – духи.

«Дь» буукубаттан сажаланар 45 тыл киирбит [9], ол иһигэр: *дьуупта* – юбка.

«И» буукубаттан 30 тыл [9], ол иһигэр: *истиилкэ (э)* – *шпилька*.

«К» буукубаттан 251 тыл [9], ол иһигэр: *киистэ* – *кисть*, *киистэ* – *коса у девочки*, *көлөөскө* – *колечко*, *куудра* – *кудри*, *куопта* – *кофта*, *кырасаабысса* – *красавица*, *кырааска* – *краска*, *кэрсизт* – *корсет*.

«Л» буукубаттан 48 тыл [9], ол иһигэр: *лаах* – *лак*.

«М» буукубаттан 179 тыл [9], ол иһигэр: *маастаар* – *мастер*, *муода* – *мода*, *муодьунусса (э)* – *модница*.

«П» буукубаттан 53 тыл [9], ол иһигэр: *памаада* – *помада*.

«С» буукубаттан 320 тыл [9], ол иһигэр: *сарапаан* – *сарафан*, *сиэкилэ* – *зеркало*, *сыапүос(ч)ка* – *цепочка*.

«Т» буукубаттан 105 тыл [9], ол иһигэр: *түүпүлэ* – *туфля*.

«Х» буукубаттан 170 тыл [9], ол иһигэр: *харандаас* – *карандаш*, *хобулук* – *каблук*.

Онон А. Е. Кулаковской «Русские слова, перенятые и усвоенные якутами (кроме собственных имен и названий)» үлэтигэр уопсайа 2391 тылтан кэрэ эйгэтигэр сыһыаннаах 25 тылы киллэрбит. Бу үлэ оччотообу кэмтэн сажалаан сахалар бу эйгэ тылларын туттан барбыттарын кэрэһилиир.

А. Е. Кулаковской бу тылдыта биһиги үлэбитигэр тирэх буолла, ол курдук кэрэ эйгэтин лиэксикэтин тылбаастырга тылдытыгар киллэрбит нуучаттан кириити тыллары сахатыгар ныматын, уус-уран айымньытыгар туттубут төрүт сахалы тылларын туһанныбыт.

Кэрэ эйгэтин тиэрминин тиэмэнэн наардааһын уонна сахалы тылбааһа

Биһиги кэммитигэр, чуолаан кэнники уон сылга кэрэ эйгэтин лиэксикэтигэр бордодууктаны уонна өгөнү бэлиэтиир элбэх сана тиэрмин үөскээтэ. Дьокуускай куорат кэрэ эйгэтин солуннарын угуйугуттан, онорор өгөлөрүн билиһиннэрэр тизкистэриттэн, Куйаар-ситимигэр баар тизкистэртэн кэрэ эйгэтигэр киэнник туттулар 115 тиэрмин тылы кэлимсэ талан ылан, тиэмэнэн 18 бөлөххө арааран, тылбааһын онордубут. А. В. Агеева «Функционал и семантика иноязычной лексики быоти-сферы в современном русском языке» [10] уонна Н. С. Федотова «Анализ тематических групп в терминосистеме женской косметики» [11] диэн үлэлэригэр кэрэ эйгэтин тиэрминин тиэмэнэн наардааһыннарыгар олобуран, кэрэ эйгэтин тылын 17 бөлөххө араардыбыт. Кэрэ эйгэтин тылын-өһүн тылбааһын алпаабыт бэрээдэгинэн онорбут кылгас тылдыппытыттан холобурдар:

1. Кэсимиэтикэ тэрилэ (барыта 14 тиэрмин (мантан салгыы Т.) – сирэйи-харабы, баттабы онорорго туһаныллар тэрил: *пинцет* – *хаас үргүүр*; *керлер* – *кынабар* (кыламаны тыкарытарга анаммыт тэрил); *шпатель* – *сыбаатал* (кэсимиэтикэ сирэстибэттин сирэйгэ тэнник сыбыырга пластиктан оҥоһуллубут анал тэрил); *воскоплав* – *ууллубут буюска*; стерилизатор – *ыраастатар* (ультрафиолет, ультразвук көмөтүнэн туттар тэрили, малы ыраастыыр тэрил) о. д. а.

2. Сирэй оносторго, кизгэтэргэ аналлаах бордодуукта (14 Т.) – сирэй тас көрүнүн тупсарар, кизгэтэр кэсимиэтикэ бөлөбө: *бб-крем* – *бб киризм* (*кыһалжалаах тириини кистиир киризм*); *бронзер* – *боруонсалыыр* (*сирэй тириитин күн уотугар хараарбыт гына кубулутар*); *консилер* – *кэнсишлэр* (*сирэйгэ баар кыра итэҕэһи, бээтинэни, бааһы, кытарыыны уо.д.а. кистиир кэсимиэтикэ*); *румяна* – *үрүмээнэ (иэдэһи тэтэркэй онорор бордодуукта)*; *скульптор* – *ускуултар* (*сирэйгэ күлүк түһэри*); *люминайзер* – *сирэй кылабачытар*; *лифтинг* – *мырчыстааһы таттарыы* о. д. а.

3. Кырааскаланы арааһа, тизхиньикэтэ (12 Т.): *дрейпинг* – сырдык эбэтэр харанга үрүмээнни сотуу тизхиньикэтэ; *мономакияж* – сирэйи биир эрэ кэсимиэтикэ сириэстибэтинэн кырааскаланы тизхиньикэтэ; *нонтуринг* – айылбаттан кэрэни чопчулаан биэри; *стробинг* – хайлайтер көмөтүнэн сирэйи биир эрэ сиринэн сырдатар кырааскаланы тизхиньикэтэ; *хроминг* – намаадаланы тизхиньикэтэ; *контуринг* – сирэй омоонун оноруу; *антиэйдж* – сирэй кырдьытын бохсуу о. д. а.

4. Тыгырабы оноруу (9 Т.): *баф* – тыгырабы килбэчитэр эрби; *бустер* – эмтээх бүрүөһүн; *маникюр* – илии тыгырабын оноруу; *педикюр* – атах тыгырабын оноруу; *нейл-бар* – тыгырах өгөтүн барытын оноруу; *френч-маникюр* – боронсуус мөнөкүүр; *втирка* – сотон инэри; *покрытие* – бүрүүйүү о. д. а.

5. Баттабы оноруу (7 Т.) – баттах кырыйарга, онорууга, кырааскалырга туттуллар анал тизерминнэр: *укладка* – оноруу; *стрижка* – кырыйы; *карвинг* – үлэбэр эрийи; *омбре* – баттах аннын кырааскалааһын; *сухой шампунь* – кураанах сомпуун о. д. а.

6. Кириэм арааһа (7 Т.): *сыворотка* – мөкүчүк уу; *санскрин* – күн уотуттан кириэм; *эмульсия* – чөлчөки кириэм; *софтвер* – сымнаттар кириэм о. д. а.

7. Кэрэ эйгэтигэр өнө онорор маастар, идэ аата (7 Т.): *лэшмейкер* – кыламан үүннэрээчи; *топ-мастер* – туоп-маастар; *визажист* – сирэй кырааскалааччы; *барбер* – эр дьон баттабын кырыйааччы; *колорист* – баттах кырааскалааччы; *бровист* – хаас онорооччу.

8. Өнө арааһа (6 Т.) – тас көрүнү, тири, баттах, тыгырах туругун, ону тэнэ уопсай доруобуйаны тупсарарга ананар өгөлөр: *перманент* – хааһы, уоһу өгнөөн биэри; *тейпирование* – сирэй мырчыстааһын, моҕобу тей көмөтүнэн суох оноруу; *окрашивание волос* – баттабы кырааскалааһын о. д. а.

9. Убаҕас бородуукта (6 Т.) – сирэйи, баттабы, тыгырабы тупсарарга анаммыт убаҕас бородуукта: *мист* – миист – дыргыл сыттаах ыстарылык; *тонер* – туоннуурук; *тоник* – туонук; *шиммер* – кылабачытар ыстарылык; *фиксатор* – хам хатыыр о. д. а.

10. Кэсимиэтикэ састааба (6 Т.): *минимайзер* – тири сааһын, хайабаһын кыччаттар бальзам; *серум* – сирэй тиришин суунарга аналлаах мөкүчүк уу биир састааба; *эксфолиант* – өлбүт килиэккэни ыраастаан сирэй сааһын, хайабаһын кыччаттар састаап; *пилинг-скатка* – хатайдаан тириини соролоһун.

11. Кыламан оноруута (4 Т.): *изгиб* – кэдэртии; *ламинирование ресниц* – кыламаны кытаатыннары; *ремувер* – үүннэри кыламаны туурар тэрил; *эффекты* – чабылхай онгоһу кыламан.

12. Мааска арааһа (4 Т.) – сирэйи уонна эти-сиини тупсарарга, сымнатарга, эмитиригэ уонна чопчу туох эмит сыалы ситиһэргэ анаммыт кэсимиэтикэ сириэстибэтэ: *мультимаскинг* – хас да араас маасканы тэнгэнэн туттуу; *слипингпак* – утуйарга анаммыт харахха кэтэр мааска; *патчи* – харах аннынаабы мааска; *пэд* – сирэйи эмитири анал диискэ.

13. Харабы кырааскалааһын (4 Т.): *айдефайнер* – синньигэс уһуктаах «быламаастар»; *кайал* – сымнаҕас кэсимиэтикэ харандааһа; *лайнер* – «истириэлкэ» онорор харандаас; *глиттер* – кылабачыгас кырааска.

14. Уоһу оноруу (4 Т.): *плампер* – толлотор; *стейн* – намаада өгүн өр сылдыар онорооччу; *тинт* – намаада өгүн уоска өр туттааччы; *блеск* – кылабачыгас.

15. Илбийи (4 Т.) – илбийигэ туһанар араас тэрил, тизхиньикэ, ньыма, илбийи көрүнэ: *гуаша* – гуаша таас; *массаж по Жаке* – Жаке илбийиитэ; *нефритовый роллер* – нефрит роллер; *фейс-йога* – сирэй йогата.

16. Кыраасканы сотуу (3 Т.): *файбер* – кырааска тобобун, сирэй сыатын-арыатын, кырин соттор салтыакка; *мицеллярная вода* – мицеллярдаах уу; *гидрофильное масло* – гидрофильнай арыы.

17. Кэсимиэтикэни абыйатыы эбэтэр аккаастаныы (2 Т.): *скинимализм – кэсимиэтикэни абыйатыы; скинфастинг – кэсимиэтикэттэн аккаастаныы.*

Кэрэ эйгэтин тиэрминнэрин тылбаастыыр ньымалар

Кэрэ эйгэтин лиэксикэтин сахалыы тылбааһа кэрэ эйгэтигэр үлэлиир дьонно эрэ буолбакка, бу өгөнөн туһанар дьон өйдүүрүгэр көмөлөһөрүн сэргэ, саха тылын туттуллар эйгэтин кэнэтэр биир суол буолар.

Нууччалыы-сахалыы тылбаас үөрэбин тиэрминнэрин саха тылыгар аан бастагынан проф. Т. И. Петрова сахалыы тылбаастаан туттубута [4]. Бу чинчийиңгэ ырытыллар эйгэ тиэрминнэрин тылбаастанар ньымаларын Т. И. Петрова «Тылбаас теорията» үөрэх кинигэтигэр наардааһыныгар олобуран уонна киллэрбит сахалыы тиэрминнэрин туттан араардыбыт.

Кэрэ эйгэтин тиэрминнэрин тизкистэн кэлимсэ талан баран тылбаастыырбытыгар манньк ньымалары тутуннубут: тылы көһөрүү – санарылларынан суруйуу (транскрипция), тылы буукубатынан көһөрүү (транслитерация), быһааран тылбаас (описательный перевод), маарыннатан тылбаас (подбор аналога), дьүөрэ тылбаас (подбор соответствия), тэннээх тылбаас (эквивалентный перевод).

1. Тылы көһөрүү ньымата – санарылларынан суруйуу (транскрипция) уонна буукубатынан көһөрүү (транслитерация) омук тылыттан кириин тиэрмини тылбаастыырга киэнник туттуллар ньыма буолар. Тылы санарылларынан туттуу атын омук тыла тылбаастыыр тылга олобурубутун көрдөрөр, холобур: *сиэркилэ, буудара, намаада, үрүмээнэ* у.о.д.а. саха тылыгар туттуллубута өр буолбут, быһаарыыта суох өйдөнөр тыллар.

Тылы буукубатынан көһөрүү холобура: *конняку – коньяку, саше – саше, гоммаж – гоммаж* о. д. а.

2. Быһааран солбук (описательный перевод), ол эбэтэр тыл суолтатын тойонноһун, быһаарыы: *эксфолиант – өлбүт килиэккэни ыраастаан сирэй сааһын, хайабаһын кыччаттар састаап; пилинг-скатка – хатайдаан тириини соролоһун; стейн – намаада өгүн өр сылдыар онгорооччу; тинт – намаада өгүн уоска өр туттааччы; минимайзер – тириин сааһын, хайабаһын кыччаттар бальзам; серум – сирэй тириитин суунарга аналлаах мөкүчүк уу биир састааба* о. д. а.

3. Дьүөрэ солбук (смысловой, адекватный перевод) – тылбаастыыр тылга суолтатынан сөп түбэһэр тылы булуу: *скинимализм – кэсимиэтикэни абыйатыы; скинфастинг – кэсимиэтикэттэн аккаастаныы; ламинирование ресниц – кыламаны кытаатыннарары; ремувер – үүннэриин кыламаны туурур тэрил; эффекты – чабылхай онгоһуу кыламан* о. д. а.

4. Тэннээх солбук (эквивалентный перевод) – икки тылга иккиэннэригэр суолтатынан толору сөп түбэһэр тылларынан онгоһулар тылбаас: *изгиб – кэдэритиин; сухой шампунь – кураанах сомпуун; окрашивание волос – баттабы кырааскалааһын; укладка – онгоруу; стрижка – кырыйыы* о. д. а.

Дьокуускай куорат кэрэ эйгэтин тэрилтэлэрин ис уонна тас суругун тыла-өһө

Бу үлэбэ Дьокуускай куораттаабы 41 кэрэ эйгэтин солуонун ис-тас суругун-бичигин чинчийдибит. Бу тэрилтэлэртэн 2 эрэ солуон сахалыы суолталаах тылынан ааттаммыт: «Туйа» уонна «I-KUO» (1 хаартыска).

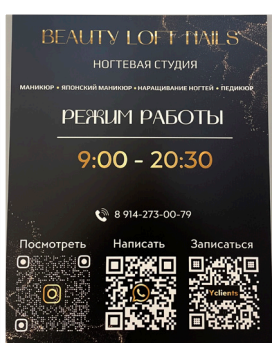
1 хаартыска. Сахалыы тыллаах суруктар

Фото 1. Вывески с якутским языком

Photo 1. Name plates using Yakut

«Туяа» диэн Туяаара диэн анал аат кылгаабыт халыыба уонна «I-KUO» диэн солун аата икки тылтан турар: аангыйалыы «I» – «мин» сирэй солбуйар аат, KUO сахалыы куо – кэрэ кыыс диэн суолталаах тыл, буукубанан көһөрүү ньыматынан, аангыйа буукубаларынан суруллубут.

5 солун аата нууччалыы суолталаах эрэри аангыйа буукубаларынан уонна нууччалыы буукубаларынан суруллубут: «KRASA», «Академия красоты», «Градиент», «Лаки Лофт», «Любимая». Ордубут 34 солун аата барыта аангыйа тылынан бэриллит (2-с хаартыска).

2-с хаартыска. Аангыйа уонна нуучча тыллаах суруктар

Фото 2. Вывески с английским и русскими

Photo 2. Name plates using English and Russian

Үлэ кэмэ, чааһа солун тас өттүнээҕи суругар икки солунна: «With Love», «Xrom Nails» нууччалы уонна сахалы барыйаана баар, атыттарга барытыгар нуучча тылынан эрэ бэриллибит. Бу икки солун тэннэх тылбаас көмөтүнэн суруллубут табылыссалаахтар: «With Love» солунна – «Режим работы» – «Үлэлиир кэмэ», «По предварительной записи» – «Эрдэттэн суруйтарыы». «Xrom Nails» солунна – «Работаем по предварительной записи» – «Эрдэ суруйтарыы бэрээдэгинэн үлэлиибит», «Понедельник – суббота» – «Бэнидизньник – суббота» диэн икки тылынан бэриллибит.

«Si.de.Ci.Lash» солунна – «Наращивание ресниц» – «Кыламан үүннэри» диэн табылысса ыйаммыт (3-с хаартыска).

3-с хаартыска. Аангылыйа, нууччалы, сахалы тыллаах суруктар

Фото 3. Вывески с английским, русским и якутским языками

Photo 3. Name plates using English, Russian and Yakut

Кэрэ эйгэтин солуннарын тас суругар-бичигэр: солун толору аата барыларыгар табылыссаа суруллан ыйаммыт, туох өгөнү онороллорун туһунан иһитиннэри: «COCO beauty», «Beaty Loft Nails», «Eywa», «Si.nails», «Muse Beaty», «Wow lashes», «Ivva beaty», «GiGi», «Sia beaty», «Градиент», «Лаки Лофт», «LeNails», «Si.de.Ci.Lash», «Avlafena_Andreeva», «Polly», «Nail LLIDEL», «Studio Bagirovoy» баар, атыттарга суох; үлэлиир бириэмэлэрэ: «COCO beauty», «KRASA», «With Love», «Академия красоты», «Beaty Loft Nails», «Dlnails», «Chika.lash», «Viva Beaty Studio», «Muse Beaty», «Pink Room», «Elle beaty salon», «La beaty», «Niki beaty», «Shona», «GiGi», «Туйа», «Градиент», «Лаки Лофт», «Любимая», «Nail LLIDEL» ыйыллыбыт, атыттарга суох; билсэр нүөмэр: «Eywa», «Viva Beaty Studio», «Si.de.Ci.Lash», «Lash Sardana», «Avlafena_Andreeva», «Studio Bagirovoy», «I-KUO», «Beauty Studio», «IDEAL», «Aurum» уонна «Dashanty» суруллубут, онтон атыттарга суох; толору аадырыс: «Академия красоты», «Ivva beaty», «Туйа», «LeNails» ыйыллыбыт, атыттарга суруллубатах.

Бу ааттаммыт тэрилтэлэргэ иһинээҕи сурук-бичик (өнгө аата, сыаната, атын сурук) барыларыгар нууччалы тылынан суруллубут.

Көстөрүн курдук, Дьокуускай куоракка кэрэ эйгэтигэр үлэлиир тэрилтэ улахан анара барыта нуучча эбэтэр омук тылынан ааттаммыт. Саха тылын харыстыыр, сайыннарар, туттулар эйгэтин кэнэтэр туһуттан биһиги манньк сахалы ааты сүбэ быһыытынан бизэрбит: «Кынтардыыра», «Тэтэрдиирэ», «Кынтардыыра бараксан», «Тэтэрдиирим оҕото», «Бизбэкэйим», «Килбэйэнэ дьэрэлик», «Тэрбэйэр хаас», «Нуолур солко суһуох», «Кынабаркаан кыламан», «Тыргыл харах», «Тэтэркэй ин», «Обугур уос», «Кырасыабай кыыс» (манна А. Е. Кулаковскай–Өксөкүлээх Өлөксөй айымньыларын лиэксикэтин

туһанньбыт) «Нарыйаана Куо», «Кэрэчээнэ», «Кэрэ Куо», «Кэрэ буол», «Сардаана», «Кэрэли», «Намыына» «Маанылаана», «Туйаарыма» о. д. а.

Ону таһынан, хас биирдии солуон бары нууччалы тылынан оноһулар өгө аата уонна ол төһө сыаналааһын билиһиннэрэр прайс-лиистээхтэр. Ону «I-KUO» солуон холобуругар тылбаастаан көрүүбүн:

1) тыгырах оноруу өгөтүн билиһиннэрэр сахалы тижкиһэ манньк буолуон сөп:

– «Японский маникюр» – «Дьоппуон мөнөкүүр». Транскрипция ньыматынан тылбаас, кэрэ эйгэтигэр өйдөбүл олоһурбут буолаһына, тылбааһа саха тылыгар өйдөнүмтүө, дьонно-сэргэбэ ылынымтыа буолар;

– «Маникюр в один тон» – «Биир өгнөөх мөнөкүүр». Сүһэн ылыы ньымата, суолтатын эбэтэр тутулун туһунан информацияны буолбакка, тыл ситимин халыыбын тутуһан, ис хоһоонун тиэрдии;

– «Коррекция маникюра» – «Мөнөкүүрү көннөрүү». Транскрипция, тэннээх солбук ньымата;

– «Наращивание ногтей» – «Тыгырах үүннэри». Тэннээх солбук ньымата;

– «Педикюр пальчиков без покрытия» – «Атах тыгыраһын бүрүйбэккэ оноруу». Быһааран тылбаас ньымата;

– «Педикюр пальчиков с покрытием» – «Атах тыгыраһын бүрүйэн оноруу». Быһааран тылбаас ньымата;

2) Тыгырах лааһын хонуннары өгөтө:

– «Снятие нашей работы с последующим покрытием» – «Бэйэ онорбутун хонуннары уонна санардыы». Быһааран тылбаас ньымата туттулунна;

– «Снятие чужой работы» – «Атын онорууну хонуннары». Дьүөрэ солбук ньымата, суолтатын көрөн сөп түбэһиннэри;

3) тыгыраһы кизэргэтии:

– «Дизайн на один ноготь» – «Биир тыгыраһы кизэргэтии». Быһааран тылбаас ньымата;

– «Роспись на один ноготь» – «Биир тыгыраһы ойуулааһын». Дьүөрэ солбук ньымата, суолтатын көрөн сөп түбэһиннэри;

– «Кошачий глаз» – «Куоска хараһа». Тэннээх солбук ньымата;

– «Втирка, френч, омбре» – «Килэбэчигэһи сотон ингэри, френч, омбре». Быһааран тылбаас, транслитерация ньымалара.

4) хаас оноруу өгөтө:

– «Коррекция формы бровей» – «Хаас быһыытын көннөрүү». Быһааран тылбаас ньымата;

– «Подбор формы, удаление лишних волос пинцетом» – «Быһыылаан биэри, хааһы үргээһин». Тэннээх солбук ньымата;

– «Подбор и коррекция формы, окрашивание краской» – «Быһыылаан биэри, көннөрүү, кырааскалааһын». Тэннээх солбук ньымата.

– «Долговременная укладка без окрашивания, подбор и коррекция формы» – «Хааһы кырааската суох өр сылдьар гына оноруу, быһыытын талы уонна көннөрүү». Тэннээх солбук ньымата.

5) кыламан оноруу өгөтө:

– «Неполное (экспресс) наращивание» – «Толорута суох (экспресс) үүннэри». Тэннээх солбук ньымата;

– «Классический объем» – «Хойуу кыламан» дын сахалы ситим эрэри, кыламаны хойуу оноруу төһө хойуу онорортон хас да арааска араасар («Двойной объем», «Тройной объем»), ол иһин доржоону көһөрүү ньыматынан тылбаастааһа сөп «Кылаассыкалыы

кыламан», кэрэ эйгэтигэр олобурбут тиэрмин буолан, сахалыгыта эмиэ өйдөнөр, дьон-сэргэ ылыныан сөп;

– «Голливудский объем» – «Голливудтуу кыламан». Транскрипция ньымата, тылы көтүтэн, өйдөбүлүн чуолкайдыыр туһуттан атын тылынан солбуйуу ньымата туттулунна.

Кэрэ солунун сыананы билиһиннэрэр сахалы суругун холобурун «La riche» солун тизкиһигэр тылбаастаан көрдөрөбүт (4-с хаартыска):

LA RICHE Beauty & Cosmetology	
СТРИЖКА И УХОД	
Стрижка женская	2 500 - 4 000₽
Каскад	3 500 - 5 500₽
Каре	2 500 - 4 000₽
Стрижка кончиков	от 1 000₽
Стрижка челки	1 000₽
Мытье головы+укладка на брашинг	2 000 - 3 500₽
Мытье головы+укладка на Dyson	3 500₽
Мытье головы	1 000₽
СПА ВОЛОС	
СПА для волос	4 000 - 8 000₽
Ботокс волос	от 4 500₽
Кератин	от 4 500₽
!R	

LA RICHE Beauty & Cosmetology	
БАТТАҔЫ КЫРЫЙЫ УОННА КӨРҮҮ-ХАРАЙЫ	
Дьахтар баттаҕын кырыйыы	2 500 - 4 000₽
Каскаат	3 500 - 5 500₽
Каре	2 500 - 4 000₽
Баттаҕы сарбыйыы	от 1 000₽
Көбүлү кырыйыы	1 000₽
Баттаҕы сууйуу +брашинг оноруу	2 000 - 3 500₽
Баттаҕы сууйуу+Dyson-ынан оноруу	3 500₽
Баттаҕы сууйуу	1 000₽
БАТТАХ СПА-та	
Баттах спа-та	4 000 - 8 000₽
Баттах бутакса	от 4 500₽
Кэрэтиин	от 4 500₽
!R	

4-с хаартыска. Нууччалыыттан сахалыы бэйэ тылбааһын холобура

Фото 4. Свой пример русско-якутского перевода

Photo 4. Our examples of Russian-Yakut translation

Кэрэ эйгэтин солуннарын прайс-лиһин тылбаастыырга саамай элбэхтик тэннээх солбук ньыматын (24), быһааран тылбааһы (18), дорҕоонунан көһөрүүнү (8), буукубанан көһөрүүнү (4), дьүөрэ тылбааһы (2) уонна биридэ сүһэн ылыы ньыматын тутуннубут. Прайс-лиис тизкиһин лиэксикэтин суолтатын сүтэрбэттигэр уонна дьон судургутук өйдүүрүгэр тэннээх солбук ньымата ордук табыгастаах.

Түмүк

Саха тылыгар кэрэ эйгэтин тиэрминнэрин сахалыы тылбааһын онорон баран манньк түмүккэ кэллибит:

1). Саха тыла кэрэни бэлиэтиир, бэйэни көрүнүүгэ, оностууга сыһыаннаах төрүт лиэксилээх, мань таһынан, олох хаамытынан, сайдыытынан, нуучча, омук тылыттан элбэх тыл кирибит, кириэ да турар. Саха литэрэтиирэтигэр кэрэ эйгэтин лиэксикэтин – саха төрүт уонна нууччаттан кирии тыллары – А. Е. Кулаковскай–Өксөкүлээх Өлөксөй хоһоонунан айымньыларыгар киэнник туттубута. «Русские слова, перенятые и усвоенные якутами» диэн тылдытыгар көстөрүнэн, кэрэ эйгэтин бэлиэтиир лиэксикэ араас ньыманан сахатыйан кирибит, ону бэйэбит тылбаастыыгар туһанныбыт.

2) Кэрэ эйгэтин тиэрминин тылбаастыырга манньк ньыма туһанылынна: сангарылларынан суруйуу (транскрипция), буукубанан көһөрүү (транслитерация), быһааран солбук (описательный перевод), дьүөрэ солбук (смысловой, адекватный перевод), тэннээх солбук (эквивалентный перевод), сорох тыл тылбааһыгар саҥа, сонун тыл айылынна. Бу саха тылын лиэксикэтин баайын ханатар, аныгы уратылга сөп түбэһэр.

3) Дьокуускай куоракка кэрэ эйгэтин тэрилтэлэрин ис-тас суругун уонна бу тэрилтэлэр өнөлөрүн туһунан билиһиннэрэр тизикстэрин чинчийи бу эйгэбэ саха тыла туттуллубатын көрдөрдө. Ол иһин кэрэ эйгэтин тэрилтэлэрин ааттарын сахалыы барыйааннарын уонна өнөлөрүн билиһиннэрэр тизикстэрин тылбааһын онордубут.

Түмүктээн эттэххэ, кэрэ эйгэтин тизирминин тыл үөрүйэбин, быраабылатын тутуһан туран тылбаастыыр, төрүт тылы туттар саха тылын харыстыырга, сайыннараарга көмөлөөх.

Литература

1. Черкасова А.С. *Лексика в области бьюти-индустрии*. Казань; 2023:419.
2. Тизирмин тылдьыттарын онорорго ыйыы-кэрдий. *Сахалыы тизирмини оноруу. Научнай ыстатыйалар хомуурунньуктара*. Дьокуускай: СР НА ГЧИ; 1995:124. (На якутском языке)
3. Влахов С., Флорин С. *Непереводимое в переводе*. Москва: Международные отношения; 1980:342.
4. Петрова Т.И. *Тылбаас уопсай теорията*. Көмө кинигэ. Дьокуускай: Саха университетин изд.-та; 2007:38. (На якутском языке)
5. Васильева А.А. *Сахалыы-нууччалыы тылбаас: лексикэ, кырамаатыка: устудьуон үөрэнэр кинигэтэ*. Дьокуускай: Алаас; 2018:96. (На якутском языке)
6. Оконешников Е.И. *Язык саха: проблемы лексикографии и терминологии*. Сб. науч. ст. Якутск: ИГИИПМНС; 2015:210.
7. Кулаковской А.Е. *Ырыа-хоһоон*. Дьокуускай: Кинигэ изд.-та; 1978:314. (На якутском языке)
8. Слепцов П.А. *Өксөкүлээх Өлөксөй поэзиятын тылын уратытын туһунан. Ступени и проблемы якутского языкознания. Сборник научных статей*. Якутск: ИГИИПМНС СО РАН; 2008:544. (На якутском языке)
9. Кулаковский А.Е. *Труды по якутскому языку*. Якутск: Медиа-холдинг Якутия; 2017:280.
10. Агеева А.В. *Функционал и семантика иноязычной лексики бьюти-сферы в современном русском языке*. Казань; 2023:405.
11. Федотова Н.С. Анализ тематических групп в терминосистеме женской косметики. *Современные проблемы филологии, методики преподавания иностранных языков и межкультурная коммуникация в мультимедийном пространстве*: Материалы Международной научно-практической конференции преподавателей, студентов, магистрантов, аспирантов (Астрахань, 2021 г.). Астрахань: Астраханский государственный университет. 2021:148.

References

1. Cherkasova AS. *Lexis in the Field of Beauty Industry*. Kazan, 2023:419 (in Russian).
2. Guidelines for Compiling Terminological Dictionaries. In: *Creating Yakut Terminology. Collection of Scientific Articles*. Yakutsk: Yakutsk Scientific Centre, Siberian Branch of the Russian Academy of Sciences, 1995:124 (in Yakut).
3. Vlachov S, Florin S. *Untranslatable in Translation*. Moscow: International Relations, 1980:342 (in Russian).
4. Petrova TI. *General Theory of Translation*. Textbook. Yakutsk: Publishing House of Yakutsk State University, 2007:38 (in Yakut).
5. Vasilyeva AA. *Yakut-Russian Translation: Lexis, Grammar*. Student Textbook. Yakutsk: Alaas, 2018:96 (in Yakut).
6. Okoneshnikov EI. *The Sakha Language: Problems of Lexicography and Terminography*. Collection of Scientific Articles. Yakutsk: Institute for Humanities Research and Indigenous Studies of the North, 2015:210 (in Russian).
7. Kulakovsky AE. *Songs and Poems*. Yakutsk: Knizhnoye Izdatel'stvo, 1978:314 (in Yakut).
8. Sleptsov PA. On the Linguistic Features of the Poetry of Öksökülääh Ölöksöy. *Stages and Problems of Yakut Linguistics. Collection of Scientific Articles*. Yakutsk: Institute for Humanities Research and Indigenous Studies of the North, Siberian Branch of the Russian Academy of Sciences, 2008:544 (in Yakut).
9. Kulakovsky AE. *Works on the Yakut Language*. Yakutsk: Media-Kholding Yakutiya, 2017:280 (in Russian).

10. Ageeva AV. *Function and Semantics of Foreign Lexis from the Beauty Sphere in Modern Russian*. Kazan, 2023:405 (in Russian).

11. Fedotova NS. Analysis of Thematic Groups in the Terminological System of Women's Cosmetics. *Modern Problems of Philology, Methods of Teaching Foreign Languages and Intercultural Communication in the Multimedia Space*. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference of Teachers, Students, Undergraduates, and Postgraduates (Astrakhan, 2021). Astrakhan: Astrakhan State University, 2021:148 (in Russian).

Об авторах

ДАВЫДОВА Лиана Николаевна – бакалавр гр. БА-ЯРЯ-21, ИЯКН СВ РФ СВФУ, ФГАОУ ВО «Северо-Восточный федеральный университет имени М.К. Аммосова», г. Якутск, Российская Федерация, e-mail: dodwyers57t@gmail.com

ИВАНОВА Саргылана Владимировна – кандидат филологических наук, доцент каф. стилистики якутского языка и русско-якутского перевода, ФГАОУ ВО «Северо-Восточный федеральный университет имени М.К. Аммосова», г. Якутск, Российская Федерация, ORCID: 0000-0003-3442-359X, SPIN: 8085-8390, e-mail: svl.ivanova@s-vfu.ru

About the authors

Liana N. DAVYDOVA – Bachelor's student, M. K. Ammosov North-Eastern Federal University, Yakutsk, Russian Federation, e-mail: dodwyers57t@gmail.com

Sargylana V. IVANOVA – Cand. Sci. (Philology), Associate Professor, M. K. Ammosov North-Eastern Federal University, Yakutsk, Russian Federation, ORCID: 0000-0003-3442-359X, SPIN: 8085-8390, e-mail: svl.ivanova@s-vfu.ru

Вклад авторов

Давыдова Л.Н. – методология, сбор материала, проведение исследования, визуализация

Иванова С.В. – разработка концепции, верификация данных, руководство исследованием, редактирование рукописи

Author Contributions

Liana N. Davydova – methodology, investigation, data collection, visualization

Sargylana V. Ivanova – conceptualization, data verification, research supervision, manuscript editing

Информация о конфликте интересов

Авторы заявляют об отсутствии конфликта интересов.

Conflict of interest

The authors declare no relevant conflict of interests.

Поступила в редакцию / Submitted 26.07.2025

Принята к публикации / Accepted 26.05.2025